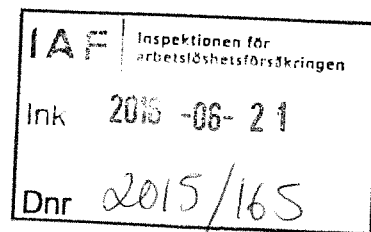

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN

DOM
2016-06-14
Meddelad i
Falun

Mål nr
1712-15

KLAGANDE

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

MOTPART

Dödsboet efter [REDACTED]

Företrätt av: [REDACTED]
[REDACTED]

ÖVERKLAGAT BESLUT

Ledarnas arbetslöshetskassas beslut 2015-03-17

SAKEN

Eftergift av krav på återbetalning av arbetslöshetsersättning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver Ledarnas arbetslöshetskassas beslut. Målet visas åter till arbetslöshetskassan för ny handläggning.

Dok.Id 160822

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45 S-791 21 Falun	Kullen 4	023-383 00 00 E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se	023-383 00 80	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

I september 2003 beslutade Ledarnas arbetslöshetskassa (kassan) att [REDACTED] [REDACTED], som numera är avliden, medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga och vilseledande uppgifter till kassan, vilket medfört att han fått utbetalt arbetslöshetsersättning som han inte hade rätt till. Han uteslöts från arbetslöshetskassan och bedömdes vara återbetalningsskyldig för motsvarande 111 ersättningsdagar, totalt 54 937 kr netto. Något särskilt skäl för eftergift förelåg inte vid tidpunkten. Efter att återbetalningskravet fastställdes har [REDACTED] via en uppgjord betalningsplan betalat av på sin skuld.

Den 17 mars 2015 beslutade kassan att helt efterge ett återbetalningsbelopp om 30 627 kr, detta efter att [REDACTED] avlidit sommaren 2014. Enligt kassans utredning, med uppgifter från Skatteverket som utgångspunkt, fanns inga tillgångar i dödsboet.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) yrkar att förvaltningsrätten ska upphäva kassans beslut och till stöd för talan anføres i huvudsak följande. Ett underskott i ett dödsbo innebär att tillgångarna inte räcker till full betalning av alla skulder. Vissa skulder ska prioriteras och har företräde, som t.ex. begravningskostnader och bouppteckningskostnader. Därefter proportioneras återstoden av tillgångarna mellan de oprioriterade skulderna, som t.ex. kan utgöras av en skuld till en arbetslöshetskassa. Enbart det faktum att det finns ett underskott i ett dödsbo innebär inte att en fordran till en arbetslöshetskassa inte ska betalas. Den omständigheten att arbetslöshetskassans fordran inte finns upptagen i bouppteckningen hindrar inte arbetslöshetskassan från rätten att kräva betalning från dödsboets tillgångar. Om arbetslöshetskassan krävt dödsboet på betalning för sin fordran framgår inte av handlingarna. Av bouppteckningen kan utläsas att samtliga skulder var oprioriterade och att det fanns tillgångar kvar efter det att begravningskostnaderna var betalda. Det är medlemmens personliga situation vid återbetal-

ningstillfället som ska ligga till grund för bedömningen om eftergift ska beviljas eller inte. Detta uttalade kassan redan i återkravsbeslutet som fattades år 2003. Ett eftergiftsbeslut som inte grundar sig på den avlidnes personliga förhållanden vid återbetalningstillfället saknar laglig grund. Kassan har inte visat att det förelagat grund för eftergift av återbetalningen.

Dödsboet har förelagts att svara på överklagandet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 68 § ALF framgår att återbetalningsskyldighet föreligger när någon genom oriktig uppgift eller genom underlåtenhet att fullgöra sin uppgifts eller anmälningsskyldighet har orsakat att ersättning lämnats felaktigt. Om det finns särskilda skäl, får arbetslöshetskassan helt eller delvis efterge ett krav på återbetalning enligt 68 d § ALF. Bestämmelsen tar huvudsakligen sikte på den återbetalningsskyldiges personliga situation vid återbetalningstillfället och hänsyn kan t.ex. tas till långvarig betalningsoförmåga, allvarlig sjukdom eller andra sociala skäl (Regeringens proposition 2008/09:3 s. 31).

Vid bedömningen av frågan om eftergift framgår av praxis att det ska göras en individuell och sammanvägd bedömning av omständigheterna. Faktorer som kan behöva beaktas är bl.a. orsaken till den felaktiga utbetalningen, hur lång tid som har gått sedan utbetalningen, beloppets storlek och den återbetalningsskyldiges ekonomiska förhållanden, hälsa och försörjningsmöjligheter samt andra sociala skäl (jfr Regeringsrättens, numera Högsta förvaltningsdomstolens, refererade avgörande RÅ 2008 ref. 2).

Av 8 a § ärvdabalken (1958:637) kan bl.a. följande utläsas. Räcker den dödes tillgångar eller, när han efterlämnar make, tillgångarna jämte hans andel i makens giftorättsgods inte till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och omfattar tillgångarna inte fast

egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning inte förrättas, om dödsboanmälan görs till Skatteverket av socialnämnden.

Av 10 § samma balk framgår bl.a. följande. Blir en ny tillgång eller skuld känd efter det att bouppteckning har förrättats eller upptäcks annan felaktighet i bouppteckningen, skall tilläggsbouppteckning innehållande tillägg eller rättelse förrättas inom en månad.

Förvaltningsrättens bedömning

Av handlingarna i målet framgår att [REDACTED], som numera är avliden, tidigt under 2000-talet fick utbetalt arbetslöshetsersättning som han inte hade rätt till. Han bedömdes vara återbetalningsskyldig då han medvetet eller av grov vårdslöshet lämnat oriktiga uppgifter. Han uteslöts från sitt medlemskap hos kassan. Han åtalades dessutom för bedrägeri och dömdes för det i tingsrätten. Sedan beslutet om återbetalning fattades har han via uppgjord avbetalningsplan med kassan betalat av delar av sin skuld.

Om en återbetalningsskyldig förorsakat den felaktiga utbetalningen medvetet eller av grov vårdslöshet bör detta tala emot eftergift, särskilt i fall då omständigheterna är sådana att agerandet lett till uteslutning enligt 37 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, fränkännande av ersättning enligt 66 § ALF och/eller polisanmälan. I sådana fall bör det föreligga särskilt starka skäl för att eftergift ska kunna medges.

Om en person avlider träder dödsboet in i den avlidnes ställe. Ansvaret för den avlidnes skulder övergår på dödsboet och skulderna får göras gällande i dess tillgångar. Det är därmed möjligt att återkräva ersättning av ett dödsbo (jfr Lavin, Återbetalning av social ersättning, 1986, s. 91 och rättsfallet HFD 2011 ref 74).

Av handlingarna i målet kan inte annat utläsas än att det fanns medel kvar i dödsboet efter det att begravnings- och bouppteckningskostnader, så kallade prioriterade fordringar, betalats. Det har inte framkommit någonting i målet som talar för att den felaktigt utbetalda arbetslöshetsersättningen inte skulle ses som en fordran, på samma sätt som övriga oprioriterade fordringar.

Några andra omständigheter eller särskilt starka skäl som talar för att det fanns anledning att efterge återbetalningsbeloppet avseende arbetslöshetsersättning, så som kassan beslutat om, har inte framkommit. I likhet med IAF bedömer förvaltningsrätten att kassan saknat lagstöd för sitt beslut, varför det ska upphävas. Det ankommer på kassan att på nytt handlägga frågan om återbetalning av den felaktigt utbetalda arbetslöshetsersättningen och fatta beslut om och hur det kvarstående beloppet ska hanteras i förhållande till [REDACTED] dödsbo och dess tillgångar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3104/1C).

[REDACTED]
rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED] och [REDACTED] deltagit.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom två månader från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om

de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.